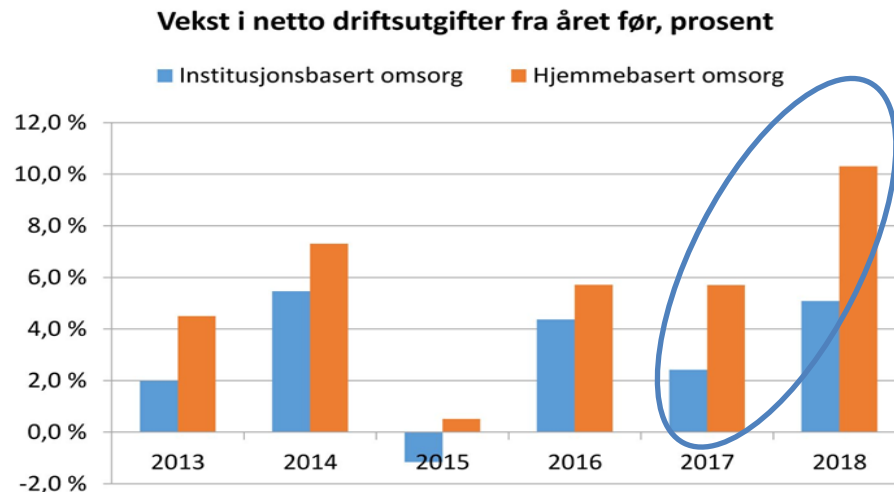

FOU - Årsaker til kostnadsvekst i pleie og omsorg

Annikken Kjær Haraldsen, regiondirektør KS Trøndelag

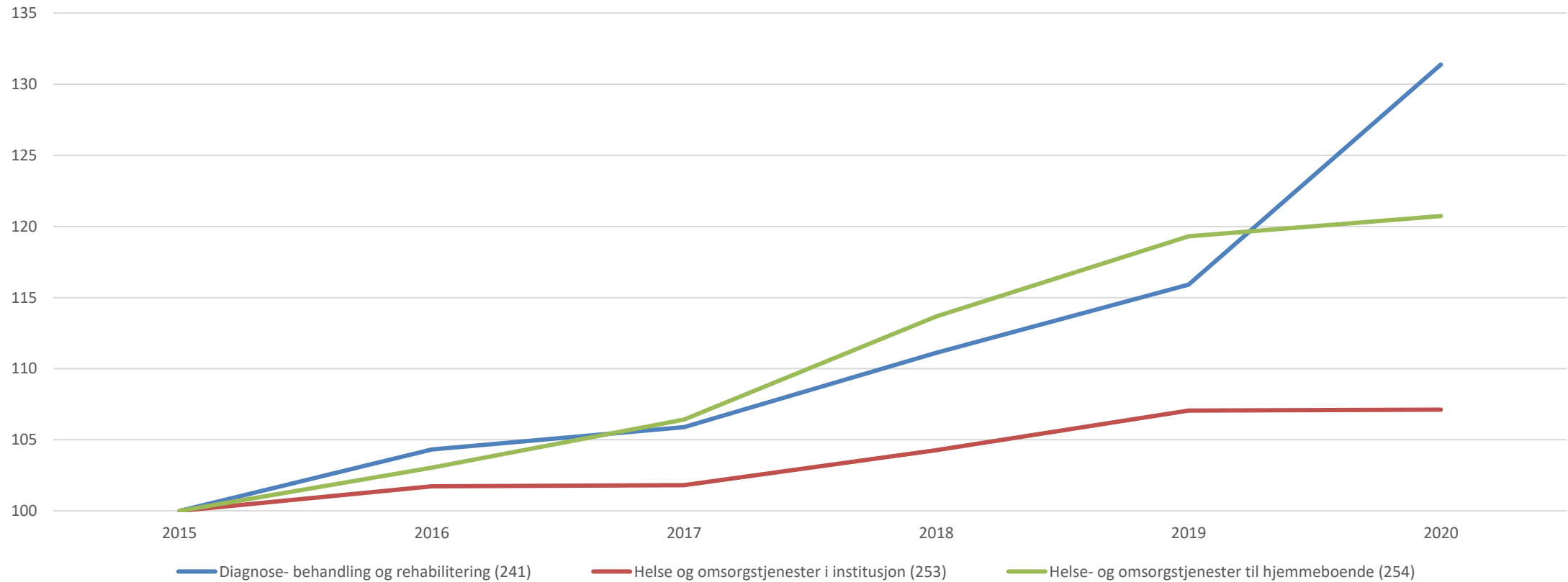
Bakgrunn og problemstillinger

- Hvilke forklaringer ligger bak utgiftsveksten som ble observert i perioden 2017-2018?
- Innenfor hvilke områder i sektoren har veksten vært sterkest?
- Hvordan arter kostnadsutviklingen seg i konkrete tilbud eller tjenesteområder?
- Hvordan er utgiftene fordelt mellom aldersgrupper?

Vekst i de tre største tjenesteområdene (FGK9), 2015-2020. Kilde: SSBs statistikkbank

Vekst i netto driftsutgifter (deflatert) 2015-2020

Casestudie: Resultater (1)

Ressurskrevende omsorgstjenester

- Økning i antall brukere og/eller i bistandsbehov
- Psykisk utviklingshemmede (PU)
 - Unge flyttet i egen bolig
 - Tilflytting fra andre kommuner/
 - Flyktninger
- Andre
 - Brukere med demenssykdom
 - Barn av innvandrere/familiegjenforening
 - Trafikkskade
 - Flere over 67 år, inkludert PU
- Kjøp av tjenester privat/nabokommuner
- Ending i kompensasjon

Brukerstyrt personlig assistanse

- Gradvis økning etter 2015 i antall brukere og/eller i omsorgsbehov
- Attraktivt tilbud for brukere fra andre kommuner
- Kommunale vedtak overprøvd av Statsforvalteren

Casestudie: Resultater (2)

Tradisjonelle hjemmetjenester

- Gradvis vekst i brukervolum og i timer per bruker etter at Samhandlingsreformen ble fullt innfaset i 2016
- Hovedsakelig somatiske lidelser
 - behandling
 - pleie av terminale
 - nye oppgaver
- Psykisk helse, «tung psykiatri»
- Rusproblemer
- Økning i yngre brukere
- Tjenester under oppbygging

Kommunalt akutt døgntilbud

- Økt volum på tilbudet
- Drift/full drift
- Etablert, men lite eller ikke brukt
- Brukt til «avlastning» etter utskrivning av pasienter fra sykehus

Casestudie: Resultater (3)

Institusjonskapasitet og omsorgsboliger

- Etablering av store og små enheter i sykehjem
- Etablering av heldøgns omsorgsboliger
- Reetablering av kapasitet i sykehjem
- Dagbøter for utskrivningsklare pasienter

UiO • Universitetet i Oslo

Vikarer og vikarbyråer

- Økt bruk av vikarer
- Økte utgifter til vikarbyråer
- Uenighet om behovet for vikarbyråer

Casestudie: Resultater (4)

Personell- og kompetanseøkning

- Grunnbemanning
 - Institusjon
 - Hjemmebaserte tjenester
 - Begge deler
- Grunnkompetanse
- Sykepleiere m/spesialutdanning
- Kursvirksomhet/opplæring

Velferdsteknologi

- Investering av forskjellig omfang
 - Responssenter
 - Sensorer
 - GPS
 - Digitalisering av sykehjemsrom
- Drift, lisenser, vedlikehold
- Variasjon i registreringsrutiner

Kostnadsdrivere

Interne forhold

- Demografi
- Helsetilstand i befolkningen
- Tilgang til personell
- Tilgang til kompetanse
- Organisering
- Geografi

Eksterne forhold

- Endring i lovverk
 - Nye tjenester
 - Utvidelse av oppgaver
 - Kompetansekrav
 - Rettigheter
- Endring i statlig refusjon
- Nasjonale kompetansemål
- Mål for velferdsteknologi

Avsluttende kommentar

1. Nesten hele veksten i kommunenes pleie- og omsorgstjenester fra 2017 kommer i aldersgruppene under 80 år.
2. Forutsatt at yngre brukere også har lengre forventet levetid - sterk økning over tid
3. Den multiplikative effekten av dette vil forsterke seg over tid og gi store utslag - ikke fra år til år, men over tid.
4. Mer uforutsigbarhet i kostnadsvariasjoner fra år til år.
5. Årlig gjennomsnittlig vekst på 3,4 prosent. Veksten i kommunenes inntekter var på 1,4 prosent per år

I analyseperioden har det vært svak vekst i kommunenes frie inntekter i makro. Dette betyr at kostnadsveksten i helse- og omsorgstjenestene er finansiert ved omstilling av den kommunale virksomheten.